

La Muntada

Muntanyola

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Quadra de la Muntada
Emplaçament Carretera de Vic a Olost, trencant d'Oristà a B-433, pista cap a la Muntada s/n.

Coordenades:

Latitud: 41.96907
Longitud: 2.13067
UTM Est (X): 427969
UTM Nord (Y): 4646708

Classificació

Número de fitxa 08129-21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Els annexos es troben enrunats.
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 23740
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A00005
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dj., 12/10/2006 - 02:00

Descripció

Masia de tres pisos de planta rectangular i coberta a dues vessants, que està construït amb murs fets de pedres irregulars i morter amb carreus ben tallats a les cantonades. Diverses construccions annexes a la façana principal formen un pati tancat al davant de la casa, que actualment es troba en mal estat amb murs mig enderrocats. Conserva elements arquitectònics de rellevància i els paraments formats per construcció de pedra i teules mostren diverses reparacions. La portalada principal es troba situada a l'est, mentre que a migdia es pot apreciar una petita porta d'accés a l'interior. Presenta diversos elements característics, com un pou o dos contraforts robustos a migdia.

Observacions:

L'enclavament de la Muntada també pertany a Muntanyola, es troba ubicat entre els municipis d'Oristà i Sant Bartomeu del Grau, situada a la carretera de Vic a Olost. La masia de la Muntada està situada en aquest enclavament que porta el seu nom, dit també de Sant Salvador. El mas de la Muntada està situat en un emplaçament molt pròxim a la carena, lleugerament per sota la divisòria d'aigües, el cos principal és un edifici de tres plantes que té per base un quadrat lleugerament irregular, amb uns costats de longituds que oscil·len entre els 12 i 13 m i mig. La façana d'accés s'orienta al sud-est, i la coberta està resolta a dues aigües amb el carener perpendicular en aquesta façana. Hi ha un cos annex a l'edifici principal, de planta rectangular i dues altures, amb una façana amb la d'accés, i n'havia existit un altre, enderrocant de fa poc temps, amb els forats de les biguetes encara visibles sobre el tancament de l'annex conservat, que havia ocupat una sola planta; aquest volum enderrocant resolvia el desnivell entre la carena immediata al conjunt pel nord-est i el pla de l'entrada al mas en planta baixa, situat ben bé una planta per sota: el mur posterior d'aquest annex s'ha conservat, i actua en aquest moment com a element de contenció. L'edifici principal s'organitza interiorment d'acord amb la lògica del mas ramader, amb la pràctica totalitat de la planta baixa destinada a acollir el bestiar i els espais destinats a l'ocupació humana concentrats en la primera i segona planta. Tot i això, l'accés principal monumentalitzat amb una porta d'arc de mig punt de dovelles considerables, es troba en la planta baixa; no sempre ha estat així. De la mateixa manera, la façana en què s'inscriu aquesta porta, que es mostra amb molta claredat com a resultat d'una sèrie d'operacions constructives successives. El mas medieval del segle XIII degué ser una construcció de dues plantes i una sola crugia, la més oriental del mas actual, amb la planta baixa encastada en part en el terreny i la planta primera accessible directament des d'aquest terreny en una posició que podria haver coincidit ja amb la que ara és la porta a la galeria de l'annex. El bloc de planta i pis tenia una façana llarga orientada al sud-oest d'una longitud que ja podria haver estat la del mas actual, o potser una mica més curta.

Història

La història d'aquest mas ens és força desconeguda. La història arquitectònica de la masia catalana és la de l'aparició al segle XVI d'un tipus edificatori de molta claredat estructural amb quatre parets de càrrega paral·leles que formen tres crugies perpendiculars a la façana, dues plantes, i també de molta claredat funcional i representativa; l'entrada al mig de la façana en planta baixa, distribució de les dues plantes des de la crugia central, definició de la sala de la planta primera com a peça d'apartat abocada a la façana principal; aquest tipus mostra els grans canvis en la concepció de la vida que es va gestar al llarg de la baixa edat mitjana que van fer inviable la pervivència dels habitatges formats per molt pocs espais d'ús indiferenciat propis del segle anterior. Els documents històrics esmentats es citen a partir de la relació proporcionada per la propietària del mas. El mas de la Muntada existia ja amb aquest nom a inicis del segle XIII, moment en què a la documentació s'esmenta un mas existent de la parròquia de Sant Genís sa Devesa,

sufragània de Santa Maria d'Olost. Els seus ocupants posteriors en van adoptar el nom i al principi del segle XIV els documents parlen de Maria, Berenguer o Ramon Muntada. Sembla que el mas va superar bé la crisi dels segles XIV i XV, ja que la documentació continua parlant-ne amb regularitat, i a més es fa referència a l'engrandiment de la propietat. L'1 de juliol de 1208 Maria de Nonna, Maria filla seva i Bernat de Vilarasa marit d'aquesta, van donar a Ramon de Permaier, a Maria muller seva i als seus successors perpètuament tot aquell seu mas de Muntada, amb totes les pertinences i afrontacions, que és a Santa Maria d'Olost, a la parròquia de Sant Genís, amb pacte que el milloressin a canvi d'un cens. El 13 de maig de 1309 Maria Muntada de la parròquia de Sant Vicenç sa Devesa va fer testament, reconeixia l'aixovar que li constituí a Berenguer marit seu, i feia hereu el seu nebot Ramon i després d'ell Maria sa filla. L'1 de novembre de l'any següent, els mateixos Berenguer Muntada i Ramon Muntada permutaren unes terres amb Pere Ferrer de sa Devesa i Sibila muller seva, de la parròquia de Sant Genís sa devesa; Pere Ferrer donava als Muntada, per lliure i franc alou, perpètuament, una sort de terra tocant al mas de Planes prop de l'oratori de Santa Maria, que afrontava a llevant i a tramuntana amb honor de Sespenests, a migdia amb honor del Puig, i a ponent amb honor de Planes, i els dits Muntada havien donat a Pere Ferrer i sa muller un honor també per lliure i franc alou, contingu a Puiggenabrós. L'acta quedava en poder del rector d'Olost. El 21 de març de 1368 Ramon de Peguera, cavaller senyor del Castell d'Olost i de Tornamina, que havia comprat al rei la jurisdicció criminal i el mixt imperi de la quadra de Sant Genís sa Devesa, on hi havia el mas de Muntada amb ses pertinences, per ell i els seus successors lloava, aprovava, ratificava i confirmava a Mateu Muntada i als seus successors perpètuament, tots i qualsevol privilegis, llibertats, immunitats, i exempcions que solien tenir ell dit Mateu i el seu mas la Muntada. L'acta es redactà a Olost el 9 de maig de 1377, Bernat Olost de la parròquia de Santa Maria d'Olost establia a favor d'Arnau de Tolneu, de la mateixa parròquia i als seus successors, tot el mas de Balenyà situat en dita parròquia d'Olost, de domini i franc alou de l'Hospital de Jerusalem, a canvi d'un cens. Al mas de Balenyà afrontava a llevant amb terra que posseïa el mas de Muntada, a migdia i a tramuntana amb honor del mas Prat, i a tramuntana amb honor del mas de Muntada que havia estat de possessions del mateix mas de Balenyà, però que havia canviat de mans. El 12 octubre 1506 Joan Muntadas, hereu del mas Muntada, feia testament i designava hereu Gregori nét seu, si vivia, i si no vivia i per després de la seva mort, feia hereva Francesca, néta seva, i després Damiana, també néta seva. El testament es va fer a la parròquia de Sant Hipòlit.

Bibliografia

GINER, J. (2007). Informe sobre el valor històrico-arquitectònic de la casa de la Muntada, al terme municipal de Muntanyola. Ajuntament de Muntanyola. Inèdit. YLLA-CATALÀ, G. (1989). La Muntada. Inventari Patrimoni Arquitectònic. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Inèdit.

